

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Kapitel 19, predikan av Micael Nilsson, hållen i Korskyrkan söndagen den 10 november 2013.

Matt 19:1-12: "När Jesus hade avslutat detta tal, bröt han upp från Galileen och kom in i Judeen på andra sidan Jordan. Stora folkskaror följde honom dit, och där botade han dem. Några fariseer kom fram till honom för att sätta honom på prov och frågade: "Är det tillåtet för en man att skilja sig från sin hustru av vilken anledning som helst?" Han svarade: "Har ni inte läst att Skaparen från början gjorde dem till man och kvinna?" Och han fortsatte: "Därför skall en man lämna sin far och sin mor för att leva med sin hustru, och de två skall bli ett. De är inte längre två utan ett. Vad Gud har fogat samman får människan alltså inte skilja åt." De frågade: "Varför har i så fall Mose bestämt att mannen skall skriva ett skilsmässobrev för att skilja sig?" Han svarade: "Därför att ni är så förstockade tillät Mose er att skiljas från era hustrur, men från början var det inte så. Jag säger er att den som skiljer sig från sin hustru av annat skäl än otukt och gifter om sig, han är en äktenskapsbrytare." Lärjungarna sade: "Om mannens ställning till hustrun är sådan, är det bäst att inte gifta sig." Han svarade: "Alla kan inte tillägna sig detta, utan bara de som har fått den gåvan. Det finns sådana som är utan kön från födseln och sådana som av människor har berövats sitt kön och sådana som själva har gjort sig könlösa för himmelrikets skull. Den som kan må tillägna sig detta."

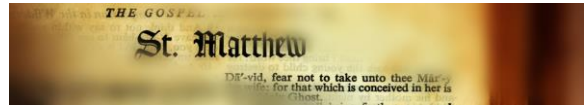
Den lilla loggboksanteckningen om att Jesus nu bröt upp från Galileen för att gå till Judeen är mer dramatisk än vad den först ser ut. Detta betyder nämligen att Jesus nu går till Jerusalem, där han snart ska fängslas och dödas. På ett sätt börjar han redan nu sin Golgatavandring. Efter detta tättnar berättelsen och motståndet blir än mer tydligt och aggressivt. Och Jesus vet det, redan nu.

Stora folkskaror följde honom, och han botade dem. Då kommer några fariseer fram för att sätta honom på prov. Deras fråga är förstås en relevant teologisk fråga, som också är viktig ur ett självvårdsperspektiv: "Är det tillåtet för en man att skilja sig från sin hustru av vilken anledning som helst?" Men deras motiv är tragiskt. Dessa arga män söker inte teologisk klarhet. De söker inte heller själslig frid. Nej, de vill ha något att anklaga Jesus för.

Det är lätt att tänka att det var just denna fråga som Johannes döparen uttalade sig i, när han konfronterade Herodes med att Herodes begick en synd när han nu levde med sin brors hustru. Det hade kostat Johannes livet. Kanske tänkte dessa fariseer nu att om Jesus hade en liknande hållning så kanske att Herodes och hans gelikar skulle ta i med hårdhandskarna igen.

Vad är det de frågar då? "Är det tillåtet för en man att skilja sig från sin hustru av vilken anledning som helst?" Fariseerna var inte mot skilsmässa, men de var splittrade i frågan. En av deras mest inflytelserika rabbiner, rabbi Shammai, var återhållsam. Han menade att en man bara hade rätt att skilja sig från sin hustru om hon var otrogen. Rabbi Hillel å andra menade att det räckte att en man hade något emot sin hustru, som att hon brände vid maten, för att han skulle ha rätt att skilja sig från henne. I botten av diskussionen ligger på många sätt kvinnans rätt, eller brist på rättigheter. För en kvinna kunde inte ta ut någon skilsmässa. Här diskuteras männens rätt. Den kvinna som förkastades försattes dessutom ofta i en svår situation, som ibland t.o.m. drev henne till prostitution.

Jag älskar Jesu öppningsfråga. Den är modig och offensiv. "Har ni inte läst..." Den frågan fick fariseerna att grimasera illa, det lovar jag. Hur hade han mage denne snickarson att fråga dem, dessa lärda teologer, om de läst sin Bibel? Men det gör han. "Har ni inte läst", frågar Jesus. Frågan hänger kvar i mitt minne långt efter att jag stängt min bibel. För det är som att Jesus menar att så många frågor inte skulle behöva ställas, att vår kunskap och vår erfarenhet skulle vara så mycket djupare, om vi bara började läsa hans ord.

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Därefter går Jesus tillbaka till början. Han talar om Adam och Eva och om Edens lustgård. Hörde du det? Tror Jesus på sådant? Ja, det gör han tydligen. Jesus tror på skapelseberättelsen. För honom är den ingen saga eller myt, utan en verklighet, och eftersom jag är en kristen vill jag tro som Kristus. - Jo, fortsätter fariséerna... Fast Moses ger oss ju rätt att skriva ett skilsmässobrev. - Det är sant, svarar Jesus. Gud ordnade det så, för era hjärtans hårdhets skull. Hänger du med? Först vill Jesus tala om vad Gud har tänkt från början. Berättelsen om Edens lustgård är en illustration av Guds vilja. Där lever människor i harmoni med varandra, med naturen och med Gud. Så vackert var det tänkt. Men människan gjorde uppror. Tillvaron slogs sönder. Därför ordnade Gud så att man ändå skulle kunna ordna upp sina relationer så vettigt som möjligt. Men från början ville Gud vare sig skilsmässa eller oenighet. Från början instiftade Gud ett vackert förbund, mellan en man och en kvinna, mellan olikheter som kunde komplettera varandra och bli en god miljö för barn och vänner. Och därför svara Jesus nej till deras, och till vår egen tids syn på saken att det gick bra att skilja sig av vilken orsak som helst.

De hade förstås rätt de där fariseerna. De hade läst sin egen tid väl. Detta var en het fråga, full av sårighet och söndriga känslor. Och vår tid är knappast annorlunda.

Att stå upp för kvinnans rätt och äktenskapets och trohetens skönhet var kontroversiellt redan då. Och ändå vill Jesus få oss att tänka till över hur Gud hade tänkt från början, d.v.s. om inte trohet, ömsesidig respekt och varsamhet är det vi verkligen längtar efter. För visst går det sönder ibland, och visst måste det då finnas ordningar och lagar som gör allt så bra som möjligt när det brister, men låt oss ändå inte sluta att sträcka oss efter det där som Gud från början hade tänkt.

- Är det så svårt så kan det lika gärna vara, verkar lärjungarna säga. T.o.m. bland Jesu lärjungar blir Jesu undervisning provocerande.- Ja, passar Jesus på att svara. Det finns de som av olika skäl väljer att leva i celibat. Det är en fullt möjlig livsväg och ett fullgott alternativ, som också har många goda sidor. Men den är inte för de flesta.

Då avbryts dessa lärda män, och dessa något mindre lärda lärjungar av detta, **vers 13-15**: "Sedan kom man till honom med barn, för att han skulle lägga händerna på dem och be. Lärjungarna visade bort dem, men Jesus sade: "Låt barnen vara, och hindra dem inte från att komma hit till mig! Himmelriket tillhör sådana som de." Och han lade händerna på dem och gick sedan därifrån.

Lärjungarna säger: - Fariseerna är här. Vi har inte tid med barnen. Jesus verkar istället säga: - Jag har inte tid med fariseerna. Här kommer barnen. För barnens längtan har en större prioritet hos Jesus än fariseers debattbehov. Så fast han är på väg mot korset, fast viktiga teologer vill diskutera svåra teologiska frågor, fast han har lärjungar att utbilda, och fast han ska rädda hela världen, har han tid med barnen. Och visst är det vackert att läsa om hur Jesus avslutar detta tal om äktenskapet med att välsigna barnen.

Dessutom står barnen, de små och utan inflytande, som ändå tar emot Jesu välsignelse som en slags kontrast till nästa man på scenen. Här kommer han, **vers 16-26**: Då kom en man fram till honom och frågade: "Mästare, vad skall jag göra för gott för att få evigt liv?" Jesus sade: "Varför frågar du mig om vad som är gott? Det finns bara en som är god. Men vill du gå in i livet, så håll budorden." - "Vilka?" frågade han, och Jesus svarade: "Dessa: Du skall inte dräpa, Du skall inte bryta ett äktenskap, Du skall inte stjäla, Du skall inte vittna falskt, Visa aktning för din far och din mor och Du skall älska din nästa som dig själv." Då sade den unge mannen: "Allt detta har jag hållit. Vad är det som fattas?" Jesus svarade: "Om du vill bli fullkomlig, så gå och sälj allt du har och ge åt de fattiga; då får du en skatt i himlen. Kom sedan och följ mig." När ynglingen hörde svaret gick han sin väg bedrövad, för han ägde mycket. Men Jesus sade till sina lärjungar: "Sannerligen, det är svårt för en rik att komma in

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

i himmelriket. Ja, jag säger er: det är lättare för en kamel att komma igenom ett nålsöga än för en rik att komma in i Guds rike." När lärjungarna hörde det, blev de bestörta och sade: "Vem kan då bli räddad?" Jesus såg på dem och sade: "För människor är det omöjligt, men för Gud är allting möjligt."

Man kan säga att det är tre kategorier av människor som kommer till Jesus den här dagen. Först kommer de som vill bli av med honom. Sedan kommer de som vill ha hans välsignelse. Sist kommer en man som får representera alla sökare. Vi får veta att han är ung och rik. Lukas tillägger också att han var "en högt uppsatt person". D.v.s. han hade det mesta vi anser eftersträvansvärt. Han är ung. Han är rik. Han har makt. Men någonstans är detta inte nog. Någonstans skaver det i hans själ. Han undrar: - Vad ska jag göra för att få evigt liv?

- Vad ska jag göra för att få evigt liv? Det finns ett problem med frågan. De fyra första orden går helt vilse. "Vad ska jag göra..." Detta är religion. Världens religioner handlar om vad du ska göra. Problemet är att du inte klarar av att rädda dig själv. Nu vill Jesus visa det? Håll alla buden i Guds lag, så får du evigt liv, svarar han. Därefter ger han en handfull exempel på lagar, som alla handlar om vår relation till varandra. D.v.s. han har ännu inte ens tagit upp de bud som rör vår relation till Gud.

- OK, svarar den unge, rike mannen, med stort inflytande. Jag har hållit allt detta. Tror du det? Han kanske aldrig mördat, fast Jesus säger att den som blir vred kanske dödar någon i sitt hjärta. Han kanske aldrig begått äktenskapsbrott, men Jesus säger att den som ser på en kvinna med lust begår äktenskapsbrott i sitt hjärta. Och hade han aldrig ens ljugit någon gång?

Tydligen känner han ändå att allt inte står rätt till, för han fortsätter med en fråga: "Vad är det som fattas?"

Håll med om att det är en intressant fråga. Vi lever i ett av världens rikaste länder. Ändå visar en undersökning gjort av "Ungdomsbarometern bland ungdomar mellan 15-24 år att 32 % av dem anser att livet är svårt och 13 % att det är meningslöst. Vad är det som fattas?

Mannen är rik, ung, har inflytande, men vet ändå att något fattas. För han har inte frid inför evigheten.

Låt mig fråga nu: Vad är det Jesus håller på med? Jo, Jesus visar att mannen har kört in i en återvändsgränd. Han avslöjar att allt inte är som det ska. - Sälj det du äger och ge det till de fattiga säger han. Det är ingen ny frälsningslära. Jesus säger inte att den som säljer allt får komma in i himlen, men han låter orden visa hur det står till i mannens hjärta, under rikedom och präktighet. Fast då står det att mannen går bedrövad därifrån, för att han ägde så mycket. Han ägde mycket, men han ägde inte frid med Gud. Det var vad som fattades.

När lärjungarna får höra att det är lättare för en kamel att ta sig genom ett nålsöga än det är för en rik att komma in i Guds rike blir de förskräckta. Vem kan då bli räddad? frågar de. Då kommer Jesus till saken kärna: - Ingen. För det är verkligen poängen här. Ingen kan rädda sig själv. Bara Gud kan rädda dig. Eller i klartext: Du får inte evigt liv p.g.a. något du gjort, utan p.g.a. något Jesus gjort. Paulus skriver, Ef 2:8: "Ty av nåd är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det." D.v.s. du kan slita ett helt liv, och det enda som sker är att du sliter sönder dig själv, eller så kan du komma till Jesus, som barnen gjorde nyss, för att ta emot nåd och förlåtelse.

Efter denna fantastiska förklaring av nådens stora verklighet utbrister Petrus i en lovsång. Nej... Det gör han visst inte. Detta är vad han vill säga nu, **vers 27-30**: Då sade Petrus: "Vi har ju lämnat allt och följt dig. Hur blir det då för oss?" Jesus svarade: "Sannerligen, vid världens återfödelse, när Människosonen sätter sig på härlighetens tron, skall också ni som har följt mig sitta på tolv troner och döma Israels tolv stammar. Var och en som för mitt namns skull har lämnat hus eller bröder eller

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

systrar eller far eller mor eller barn eller åkrar skall få hundrafalt igen och ärva evigt liv. Många som är sist skall bli först och många som är först skall bli sist.

Följer du med i Petrus tankegångar här. Här springer signalmolekylerna fritt som kalvar på grönbete bland hjärnans synapser. Mannen ville inte lämna allt, därför missade han Guds rike. Då slår det plötsligt Petrus: - Men vi... vi har ju lämnat allt. Vad ska vi få för det Jesus?

Och nu... Nu skulle ju Jesus kunna hålla ett litet förmaningstal, riktat till Petrus. Här har ju Jesus just berättat hur man får evigt liv, och om vad Guds nåd är. Men Petrus, den framtida ledaren för kyrkan, undrar vad han egentligen ska få ut av allt. Petrus tycker med andra ord att detta verkar vara ett bra läge för en liten löneförhandling. Vad tror du att han ville ha egentligen? En villa vid medelhavet? En bättre båt?

För några år sedan var jag och Maria på Liseberg. Jag åkte det mesta, men det fanns en åkattraktion jag stod över. Den hette "Uppskjutet". Det var en lömsk tortyrmaskin. Man satte folk i en skön soffa. Så drog någon i en spak och man skjöts 55 meter upp i luften, så att kroppen utsattes för 4G, d.v.s. jag skulle ha vägt nästan 400 kg. Sedan blir det stopp, och man faller rakt ner i ett tillstånd av tyngdlöshet. Jag tänkte att det skulle blivit min sista resa, och stod över.

Det Jesus nu gör liknar detta. Vad ska vi få ut av det här? undrar Petrus. Då sätter Jesus Petrus i soffan, drar i spaken och skjuter ut Petrus genom Troposfären, Stratosfären, Mesosfären, Termosfären, Jonosfären och Exosfären rakt in i evigheten, och tillbaka igen: "Sannerligen, vid världens återfödelse, när Människosonen sätter sig på härlighetens tron, skall också ni som har följt mig sitta på tolv troner och döma Israels tolv stammar. Var och en som för mitt namns skull har lämnat hus eller bröder eller systrar eller far eller mor eller barn eller åkrar skall få hundrafalt igen och ärva evigt liv." Naturligtvis kunde inte Petrus förstå särskilt mycket av detta, där och då. Det är som om Jesus säger: - Petrus, du skulle bara veta. Det är helt enkelt omöjligt för dig att ge upp mer än vad Gud ger tillbaka.

Nu vänder vi oss om, sist av allt, och ser oss tillbaka. Vad har detta kapitel handlat om? Kanske kan man sammanfatta det så här. Låt Jesus hela din familj. Låt Jesus välsigna dina barn. Låt Jesus ta hand om allt. Tre grupper har vi mött. De första ville bli av med Jesus. De andra ville bli välsignade av honom. En tredje man kände att något fattades och sökte sinnesfrid. Vem av dem liknar du, nu när vi nu går till bön?